

הרמ ליו קהר, י"ח ס"ו
הרמ ליו קהר, כ"ו ס"ו

ק"פ

יג. שמח היה הרמב"ם כשצורת ההשגחה קבלה אצלו צביון של הדרגה שכלית. וראוי הדבר לשמח על זה, מפני שכל זמן שהאמונה הזאת, שהיא מבססת את חיי העולם, היא מונחת בלא תואר שכלי, איננה מתערבת עם כל גלי החיים של הנפש החכמה, השואפת להשכיל. אבל אחר שקבלה לתוכה צורתה השכלית, הרי היא משתרשת במעמקי הנשמה בכל חדריה ומעמקיה, והאדם מוצא אח עצמו מאושר, כשצורתו הרוחנית מתאחדת לחטיבה אחת.

ע"ן עכ"ל ב פ"ק ה'

ג א"ר יוסף, בא וראה כמה גדול אדם זה שנעשה לו נס כזה. א"ל אבי, אדרבא, כמה גרוע אדם זה, שנשתנו לו סדרי בראשית,

ע"ן כ"ג

הוא נס' ומנוס ל'. אם כל סדרי הטבע מוגבלים הם, אם השלשלאות שהן טבועות כטבועות אחוזות זו בזו, באופן קבוע ובלי גהרם ונדלג, הן לפעמים מפילות זרעה על גורל האדם, המתאבק במלחמת החיים במלחמה רוחנית וחומרית. הגה אור ד' הוא הנס המוחלט. דבר ד' הוא החופש העליון, שאויקי הטבע, גבוליו ומצרייו, כלא נחשבים נגדו. ומובן הנס, שהוא הכח המנצח את כל מסבות הטבע, הוא מחובר עם מובן הנס והדגל, המסמן את ההכרה של הנקודת היסודית, שכל התכן של הקבוצ תלוי בה. דגל הצבא הוא מרכז את רוח המחנה, ואור ד' מתעלה מעל כל מסגרת של כח טבע מצומצם, ומרכז ע"י גדולתו את כל מהות החיים וכל יסוד השאיפות להנצח והתוד העליון. ואם המצרים נעשים כ"כ צדים, וגלי החיים הזדונים שוטפים כהמות ההוים רבה, עד אשר אין מפלט ע"פ הארחות אשר לחוקי הסבה והמסובב, הגה ד' נסי, מתעלה מכל חק מדה, קצב תכנית וגבול, הוא מנוס לי, בלא שעבוד לשום הדרגה, ושום מערכה חקית מסודרת.

אמנם עם כל הגדולה שבנפש, עלינו לזכור תמיד, שאהבת הטבע המסודר וחינו הפנימי, היא יסוד מוסד לחכמה, לשיחה קדושה כהוד אלה, וליושר לבב. ע"כ, מציאות הנסים הוכרחה לבא מצד אותו המעמד הלקוי שנמצא בבני"א, שמצד עצם טבעם היו נוטים אל כל מה שהוא נגד השכל והיפוך היושר. ע"כ הם צריכים הדרכה כזאת שתשפיע בהם השפעה של היפוך סידור הטבע שלהם, שינצח השכל והמוסר את שרירות הלב הטבעית, שההסתכלות בפלאי ארון כל, בהריסות הסדרים הקבועים הטבעיים למטרה רוממה נשגבה במוסר וחכמה, מנשא את הנפש מתוך עומק השפלות של החפץ העצמי שלה אל הכבוד והמעלה. אבל גם זה בעצמו גרעון גדול הוא, כל זמן שהאדם מצד עצמו הוא כ"כ שפל ופערט, עד שהטבע שכלבו עצמו הוא יכול להיות נוהג אותו כדרכי חושך, עד שרק אז ירפא ע"י התאימו את ממשלת נפשו אל הממשלה האלהית שבשינוי סדרי בראשית. אבל המגמה הטהורה שאין עמה גרעון, היא שישוב הלב לטהרת טבעו, והחפץ היותר טהור ונשגב יהיה שיה עם החפץ הטבעי של האדם, ואז כבר ההדרכה היותר נשאה באה עם הדבקות היותר עליונה בטבע הסיודרי ואהבתו.

ע"ן כ"ד ס"ו ב

על-ידי התרחקות מהכרת הרוים באה ההכרה של קדושת ארץ-ישראל בצורה מקושטשת, על-ידי ההתנכרות אל סוד ד' נעשות הסגולות העליונות של עמק החיים האלהיים לדברים טפלים שאינם נכנסים בעמק הנשמה, וממילא יחסר הכח היותר אדיר בנשמת האומה והיחיד, ותגלות מוצאת היא חן מצד עצמותה; כי למשיג רק את השטח הגלוי לא יחסר שום דבר יסודי בחסרון הארץ והממלכה וכל תכני האומה בכנינה. יסוד צפית הישועה הוא אצלו כמו ענף צדדי שאיננו יכול להתקשר עם עומק הכרת היהדות, וזה בעצמו הוא הדבר המעיד על חסרון-ההבנה

שיש בשיטה מעט-הלשד כזאת. לא שוללים אנחנו כל מין ציור והבנה המיוסד על ישרות ורגשי דעה ויראת שמים באיוו צורה שהיא, רק את אותו הצד ששיטה כזאת תחפון לשלול את הרוים זאת השפעתם הגדולה על רוח האומה, כי זהו אסון שאנו חייבים ללחום אתו, בעצה ובתכונה, בקדושה ובגבורה.

ק"פ

רנא. עמלק מחזיק בהטבע בעיקר כעבור אהבתו להרע שנמצא גבול בשמרי הטבע, והוא קשור בו, ואינו יכול לסכול ניסים בעולם, ולא שינוי טבע במוסר האדם. ולעומת זה ישראל יצר ד' להבקייע את חומת הטבע, ומציאות הניסים עשו תלונות בהטבע, באופן שאיננו סותם בפני האור האלהי, ונמצא שאחר שכבר נעשו הניסים בעולם, בהריסת הטבע, כבר נתמתק הטבע עצמו, באדם ובעולם. ולעתיד לבא לא יהיה הטבע סותם כלל בפני האור האלהי, כי אם הוא מאיר על ידו בפילוש גמור, וכן לא יהיה טבע האדם סותם בעד הקדושה והנוצם האלהי העליון. ואז לא יהיה שום צורך במיתה, ויבא עולם חדש מלא חיים, כל הנוחר בציון והנשאר בירושלים קדוש יאמר לו, כל הכתוב לחיים בירושלים